

GALVAANISTA RÄKÄÄ JA MUUTA HIENOA

RISTO K. JÄRVINEN

Edellisessä *Vapaa Ajattelijassa* oli **Esa Ylikosken** artikkeli **Hannu Salaman** jumalanpilkkatuomiosta, jonka hän sai kirjastaan *Juhannustanssit*. Tässä lehdessä **Yki Räikkälä** kirjoittaa **Harro Koskisesta**, joka sai jumalanpilkkatuomion maalauksestaan *Sikamessias*. Räikkälä myös muistelee, kuinka **Jörn Donner**, **Irwin**, **Pentti Saarikoski**, **Veikko Ennala** ja muut myös tekivät juttuja, joiden ”ilmeinen päätarkoitus oli näytösluontoisesti panna jalalla ko-reasti uskontojen ja sovinnaisuuksien päällä”.

Oma protestini aikanaan oli *Huonon kirjallisuuden seuran* perustaminen. Se herätti valtavasti huomiota. Kolmena vuotena vuosituhanen vaihteessa järjestimme kilpailun, jossa etsimme Suomen surkeinta tekstiä. Tuomareiksi saimme **Anja Snellmanin**, **Jörn Donnerin** ja **Paavo Värysen**. Kaiken kruunasi huonoimmista teksteistä koottu ”antilogia” *Mallusjokelainen sielunmaisema ja muuta paskaa* (Like, 2000). Yllättäen kirja nousi *Mitä Suomi lukee* -listan kymmenenneksi helmikuussa 2001.

Mieleenjäädin tempauksemme oli Mukkulan kansainväliseen kirjailijakokoukseen osallistuminen kesäkuussa 1999 – kuokkavieraina. Minä ja **Jermu Koskinen** joimme kartanon nurmikolla Vinettoa ja suunnittelimme tekemämme saman kuin Saarikoski 1966: kiipeävämme kartanon katolle ja heiluvamme siellä alastomina. Vasta vuosia myöhemmin minulle selvisi, että Saarikoskella oli ollut katolla vaatteet päällään. Kirjailijakokouksen varhaisina vuosina viina virtasi runsaasti ja kirjailijat uivat usein Vesijärvessä kelteisillään. Saarikosken episodi on siksi sekoittunut muihin Mukkulan alastomuusskandaaleihin.

Toisen pullon tyhjennettyä keksimme hipsiä kartanon ovesta sisään. Päädyimme istumaan ulkolaisten kirjailijoiden pöytään, jossa puhuimme puuta heinää kuvitteellisesta tuotannostamme. Kohta jo astuimme muiden mukana bussiin, joka kuljetti kirjailijoita kaupungin vastaanotolle Lahden kirjastoon. Paikan päällä nautimme tarjoiluista ja päätimme, että vatsa täynnä on hyvä toteuttaa suunnitelma B.

Parin päivän kuluttua Etelä-Suomen Sanomissa selostettiin kirjailijakokouksen avajaispaneelia. Finlandia-palkittu kirjailija **Pentti Holappa** totesi puheenvuorossaan etsivänsä kirjallisuuden sisäisiä rajoja, ei niinkään sen ulkoisia. Jälkimmäisestä, vapaudesta tehdä vaarattomia hullutuksia saatiin Holapan mukaan esimerkki sunnuntai-iltana kirjastossa.

”Siellä Huonon kirjallisuuden seuran nokkamiehet heittivät itsensä ilkosilleen ja huutelivat toisesta kerroksesta lähinnä v-alkuista sanaa juhlayleisön kuultavaksi. Ulkomaalaiset kirjailijat eivät tietenkään ymmärtäneet voimasanojen sisältöä, joten jotkut luulivat,

että kyseessä oli suunniteltu juttu ja osoittivat suosiota.”

Vastasin ESS:n yleisönosastolla Holapalle: ”Alastomuuden tarkoitus ei ollut loukata ketään, vaan tuoda esiin Huonon kirjallisuuden seuran ajamat kaunokirjallisuuteen liittyvät tavoitteet: rehellisyys ja kikkailemattomuus, tekstin alastomuus.” Puolustin v-alkuisia sanoja sillä, että ne kuuluivat taide-teosten luonteeseen, ja käyttämämme suomen kieltä sillä, että ulkolaiset kirjailijat pääsevät kuulemaan, miltä huono kirjallisuus kuulostaa sen kotikielellä, suomeksi.

Selitykseni oli tietysti silkkaa postaskaa. Tarkoitus oli ainoastaan saada palstatilaa ja lisää huomiota. Minkäänlaista agenda ei seuralla oikeasti ollut. Totuus on, että seuran idea oli pelkkä vitsi, joka lipsahti liian pitkälle. Ahdistiin, kun moni kirjailija ja toimittaja tuli eri yhteyksissä kehuamaan outoja sivistyssanoja käyttäen, että olen lähes nero. ”Huono kirjallisuus on galvaanista räkää”, kirjoitti Anja Snellmankin *Mallusjokelaisen* alkupuheessa. Vieläkään en tiedä, mitä helvettiä hän tarkoitti.



M.G. Soikkeli

Huonon kirjallisuuden seuran kirjoituskisan palkintojenjako 1999. Puheenjohtaja Risto K. Järvinen lukee isänmaallisen runonsa ”Eugen Schaumanin saha”. Kilpailun tuomari Jörn Donner kärsii.